

skriftlig Kontrakt, naar det ikke gjøres bestemt til Pligt for den, som antager en Lærling, at han skal oprette skriftlig Kontrakt — Noget: jeg finder ganske i sin Orden, at der bliver foreskrevet, thi, naar Loven bestemmer, at Noget skal iagttages i det Almenes Interesse, er det i sin Orden, at Loven ogsaa foreskriver en Straf for den, som ikke opfylder det, — jeg har den Tro, at dersom vi ikke ere saa heldige at faae ordentlige og gode skriftlige Kontrakter indførte mellem Lærling og Mester, saa bliver Resultatet det, at, naar Væstere ikke synes, at han er tjent med Lærlingen, saa lader han ham gaa, og naar Lærlingen synes, at han ikke er tjent med at være hos den Mester, saa vender han sin Vej, naar han tror, at han kan vinde Noget derved. Det tror jeg bliver Resultatet. Til hvad den ærede Ordfører idag indledede sit Foredrag med, vil jeg tillade mig ganske at slutte mig, idet jeg dog yderligere vil tilføje, at det har gjort mig ondt, at jeg ikke har kunnet tro, at det var rigtigt i dette Lovforslag at foreslaa indført enten en Bøddigtsret eller en Gaandværkerret i disse Anliggender overfor Strid mellem Lærling og Mester; men jeg skal indrømme, at den ærede Ordfører havde fuldkommen Ret, naar han sagde, at vi Alle vare enige om ikke at berede dette Lovforslag nogen Vanskelighed, og netop af den Grund har jeg heller ikke villet stille et saadant Forslag; jeg har saameget mindre villet det, fordi jeg har den store Lillid til vor høitagtede Indenrigsminister, at han har en varm Interesse for disse Anliggender. Nu veed jeg fuldt vel, at der fordres af det ærede Indenrigsministerium ganske overordentlig meget Arbejde. Jeg veed ogsaa, at de Kræfter, som staa til Indenrigsministerens Disposition, ikke ere mange, om de end ere meget dygtige, og jeg kan derfor ogsaa begribe, at selv med den ærede Indenrigsministers Bestræbelser for efterhaanden mere og mere paa en heldig Maade at ordne Alt, hvad der hører med til Arbejderforholdene, kommer det til at gaa noget langsommere, end den, der stadig har sit Øie henvendt paa dem, kunde ønske; det forstaaer jeg fuldt vel.

Af de Vædringsforslag, jeg har været med til at stille, er det fornemmelig det, der er stillet til § 1 af et æret andet Medlem af Udvalget (Nielsen) og mig, som jeg vil bede det høje Thing have sin Opmærksomhed henvendt paa. Det gaar ud paa at begrænse Lovforslagets Virkning til dem, som ere under 18 Aar, saaledes at der kun skal afsluttes en skriftlig Kontrakt for dem, som ere under 18 Aar. Der vil jeg nu først henlede Thingets Opmærksomhed paa den Anordning, som den sidste ærede Læser ansøgte, nemlig Anordningen af 1800 om Gaandværkslaugene. Der staaer vel intetsteds i denne Anordning, at Lærlingen forudsættes at være under 18 Aar, eller rettere, der nævnes ikke 18 Aar, men tales helt igennem kun om Dreng, og netop i den § 14,

som den sidste ærede Læser citerede, og som han citerede fuldkommen rigtigt, siges det, at naar en Gaandværker vil afslutte en Lærlingekontrakt, saa afsluttes Kontrakten med Foreldrene eller Bærgen eller den, som ellers har Noget at sige paa det unge Menneskes Vegne. Deri ligger jo en tydelig Forudsætning om, at Lærlingen selv slet ikke kan have nogen Mening, og det ligger tydeligt deri, at han maa være under 18 Aar. Jeg vil tillige henlede Opmærksomheden paa, at Arbejderkommissionen, hvor der sandelig sad Mænd, som havde nogle Kendskab til det praktiske Liv og til Arbejderforholdene, har begrænset Bestemmelsen med det 18de Aar. Jeg vil endvidere henlede Opmærksomheden paa, at Indenrigsministeriets Lovforslag ogsaa begrænser sig til 18 Aar, og jeg vil tillige henvise til, at Samsundet for Lærlingens Uddannelse, som har saa megen Fortjeneste af denne Sags heldige Ordning ad Frivillighedens Vej, ogsaa sætter Grænsen til det 18de Aar. Nu spørger jeg, hvorfor skal man saa paa engang indføre noget helt Nyt? Hvorfor skal man erklære, at den Person, som Lovgivningen erkjender for at være myndig over sine Handlinger, skal, naar han vil slutte en Lærlingekontrakt, slutte den med en Mængde Begrænsninger. Hvorfor skal han ikke have den Frihed, som Loven hjemler ham? Jeg kunde forskaa, om man vilde sige: Ja, men det er et Forhold af en saa lang Varighed, at der dog er nogen Grund til ogsaa at tage det i Betragtning; men saa vil jeg sige: Ja, saa er der vel mulig Anledning til i Overensstemmelse med Lyndeloven at give Lærlingen, den, som slutter Kontrakt, naar han er over 18 Aar, et Middel til under visse Omstændigheder at trække sig tilbage. Men jeg vil dog tilstaa, at ikke engang dette finder jeg nogen Anledning til at anbefale; thi det er min Mening, at man ikke skal lovgive blot af en vis theoretisk Betragtning, men kun, hvor Forholdene i Samsundet give Anledning til at ønske, at et vist Anliggende bliver ordnet ved Lov. Jeg tror derfor, det vil være det Rigtigste, om det høje Thing vil slutte sig til vort lille Vædringsforslag om, at der tilføjes: „under 18 Aar.“ Vedtages dette Forslag, følger Forslaget Nr. 3 ganske af sig selv; thi det er en naturlig Konsekvens af det. Forlastes det Forslag, maa Forslaget under Nr. 3 ogsaa forlastes.

Den Stilling, som Udvalgets ærede Ordfører har indtaget til Vædringsforslagene af to ærede Medlemmer, kan jeg i alt Væsentligt tiltræde; men jeg kunde dog ønske, forinden de ærede Forslagsstillere faae Ørdet, at opfordre dem til at give en vis Oplysning; thi derpaa vil det væsentlig bero, hvorledes jeg kan stille mig til Forslagene under Nr. 5 og 6. Der staaer nemlig i Lovforslagets § 18: „Sager efter denne Lov, hvorunder der er Spørgsmaal om Dømmelse af Straf, behandles